

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/157/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204642
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2113204642.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a sudcov JUDr. Daši Kontríkovej a JUDr. Evy Barcajovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 493,80 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 12. decembra 2013 č. k. 8C/134/2013-49 v znení opravného uznesenia rovnakého súdu z 2. februára 2015 č. k. 8C/134/2013-72 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. zamietol žalobu (ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia náhrady majetkovej škody v sume 125 eur a nemajetkovej ujmy v sume 368,80 eur) a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Senica v exekučnom konaní vedenom takýmto súdom pod sp. zn. 4Er/929/2010, majúcom spočívať v tom, že k rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby, s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d/ a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a 4, § 17 ods. 1 a 2 a § 19 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“, ktorého ustanovenie § 9 ods. 2 bolo v tejto veci citované v znení účinnom od 1. januára 2013 - pozn. odvolacieho súdu); § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ a § 44 ods. 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučného poriadku/) v znení účinnom od 1. júna 2010 do 31. mája 2011 a § 115a ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); vecne potom o. i. tým, že vo vyššie označenom konaní senického okresného súdu nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, ak tam bol zistený rozpor exekučného titulu so zákonom, preto došlo aj k zamietnutiu žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následnému zastaveniu exekučného konania a v takomto prípade nemalo význam, že rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí 15 dní od doručenia žiadosti, pokiaľ E. p. ustanovil lehotu len pre prípad nezistenia rozporu titulu so zákonom a udelenia poverenia (o aký tu nešlo). Žalobkyňa nepreukázala svoj nárok, nepreukázala splnenie základných zákonných podmienok v zmysle zodpovednostného zákona a žalobe tak nešlo vyhovieť. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a vecne úspechom žalovanej, ktorej však žiadne trovy konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila a nepreukázala, že by jej trovy konania vznikli.

Opravným uznesením potom došlo podľa § 164 O. s. p. k oprave zrejmej nesprávnosti v úvodnej časti rozsudku, týkajúcej sa označenia žalovanej (náhradou označenia spočívajúceho v spojení označenia štátu a zaň konajúceho štátneho orgánu pomlčkou žalobe presnejšie zodpovedajúcim označením, podľa ktorého Slovenská republika prostredníctvom príslušného rezortného ministerstva len koná).

Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie iba žalobkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty, pričom súdu neprislúcha ani polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa takejto judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, avšak dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Vytkla súdu prvého stupňa aj zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania celú vec (pretože bez ohľadu na faktor napadnutia rozsudku ako celku od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednávanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a potrebu pojednávania si nevynucoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), nakoľko dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny, keďže súd prvého stupňa zistil skutkový stav v miere postačujúcej pre rozhodnutie a vec predovšetkým principiálne správne posúdil po právnej stránke.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstáť pre ich nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dost' dobre reagovať pre ich len najvšeobecnejšie možné uplatnenie, pri ktorom síce voči úvahám odvolávajúcej sa žalobkyne zásadne nešlo nič namietat' (a ani s nimi polemizovať), práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť vzťahnutia väčšiny z nich aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, že by súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní

či tomuto predchádzajúcom postupe (čo sa týkalo aj ním vyhodnocovaných postupov exekučného súdu) naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie.

Nech aj v tejto konkrétnej veci neplatil záver o nenáležitosti námietky týkajúcej sa použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, keďže tu súd prvého stupňa (na rozdiel od množstva iných tunajším odvolacím súdom skôr prejednaných druhovo totožných vecí za účasti tých istých účastníčok) takéto znenie zákona použil (v tejto súv. por. najmä str. 7, 8 a 10 prvopisu písomného vyhotovenia rozsudku, § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 aj po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.) a súhlasiť bolo treba so žalobkyňou, že tak (pre skorší nástup zhladanej tzv. škodovej udalosti) urobiť nemal, toto z dôvodov uvedených neskôr (odvolacím súdom považovaných za nosné) na správnosť konečnej úvahy o nedôvodnosti žaloby nemalo žiaden vplyv.

Pokiaľ šlo o ostatné výhrady, namietané úvahy o nevysvetlení názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučného konania, tvoriaceho podklad nárokov uplatňovaných v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, neboli v prejednávanej veci taktiež relevantnými (ako bude uvedené i neskôr) a to isté platilo aj v prípade námietky neoboznámením sa so znaleckým posudkom, resp. nevykonania takéhoto dôkazu (ktoré dokazovanie môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva a akceptovanie opačného názoru by malo za následok nehospodárne postupy súdov a neúmerné predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na celkom jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť).

Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, žalobkyňa však zrejme uniklo, že podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú práve zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový spôsobom podsúvaným odvolateľkou vyložiť nešlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 2 E. p. (v znení rozhodnom aj pre exekučné konanie tvoriace základ pre nárok uplatnený žalobou v prejednávanej veci, teda do 31. mája 2011 vrátane, čiže pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 102/2011 Z. z. a všetkých po ňom nasledujúcich zákonov, novelizujúcich E. p.) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Z práve odcitovaného ustanovenia musí byť každému celkom zjavné práve to, čo správne vyvodil aj súd prvého stupňa a síce, že zákonodarca v procese rozhodovania sa exekučného súdu o tom, či súdnym exekútorom požadované poverenie na vykonanie exekúcie tomuto udelí, alebo nie, ustanovil lehotu 15 dní od doručenia žiadosti výlučne pre prípady nezistenia rozporu žiadosti, návrhu ani exekučného titulu so zákonom a následného udelenia poverenia (predstavujúceho logický následok nedostatku zistenia zákonom definovaného rozporu). V opačnom prípade, teda vtedy, ak sa rozpor so zákonom zistí (žalobkyňa z prejednávanej veci je pritom zaiste známy ten záver tunajšieho súdu z iných druhovo totožných vecí, podľa ktorého nezistenie rozporu sa musí týkať všetkých troch v zákone uvedených písomností, preskúmaných v procese rozhodovania o udelení, resp. neudelení poverenia a naopak zistenie postačuje už i u jednej z nich), lehota ustanovená nie je. Takýto odchylný prístup je tu evidentne najmä preto, že protikladom poverenia (ktoré formálne nemá charakter rozhodnutia súdu a nemožno proti nemu brojiť ani žiadnym opravným prostriedkom) je uznesenie (rozhodnutie) s možnosťou jeho vydania spravidla až po obstaraní si súdom spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o prípadnom rozpore či už žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu (nezriedka inak všetkých troch takýchto listín či prinajmenšom dvoch z nich) so zákonom. Obstaranie toho, čo v konkrétnej veci má za takýto podklad poslúžiť (a čím v čase doručenia mu žiadosti o poverenie obvykle exekučný súd ešte nedisponuje) a i jeho náležité vyhodnotenie si vyžaduje určitý čas a z pohľadu časového aspektu súhrnu takýchto aktivít lehotu 15 dní zjavne nemožno považovať za postačujúcu (čo je mimo akúkoľvek pochybnosť tiež dôvod, pre ktorý sa zákonodarca jej uzákoneniu v tomto prípade vyhol). Kým teda predbežný

záver o nedostatku dôvodov z čohokoľvek usudzovať na rozpor (nesúlاد) exekučného titulu, návrhu na začatie exekučného konania alebo žiadosti exekútora o poverenie velí s udelením poverenia neotáľať a zákonom ustanovená lehota je tu práve za týmto účelom, opačný predbežný záver je potrebné si verifikovať alebo prinajmenšom argumentačne solídne vypoďložiť a práve preto nemožno vydanie uznesenia zamietajúceho žiadosť o poverenie „uponáľľať“. Zaiste by sa síce dalo namietaať, že ak súd lehotu na udelenie poverenia nedodrží, ostane mu v záujme predídania prípadnej dôvodnej sťažnosti na prieľahy a ďalším na to nadväzujúcim nárokom už len druhá zákonom predpokladaná možnosť (rozhodnúť zamietnutím žiadosti o poverenie), v tomto smere však rozhodujúcim môže byť len to, či tzv. exekučný spis súdu v čase plynutia lehoty na udelenie poverenia obsahoval podklady pre pozitívne aj negatívne vybavenie žiadosti, akým spôsobom exekučný súd so žiadosťou naložil a či výsledok jeho postupu bol neskôr účinne spochybný.

Aj v prejednávanej veci preto muselo byť rozhodujúcim to, že v exekučnom konaní Okresného súdu Senica jeho sp. zn. 4Er/929/2010 exekučný súd prvého stupňa na žiadosť súdneho exekútora o poverenie, došľú mu 21. decembra 2010 zareagoval uznesením z 18. apríla 2011 č. k. 4Er/929/2010-10, ktorým žiadosť exekútora o udelenie poverenia zamietol, takéto jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14.6.2011 a nasledovalo po ňom zastavenie exekučného konania, pričom aj uznesenie tak činiace (uznesenie Okresného súdu Senica z 8. novembra 2011 č. k. 4Er/929/2010-15 EX 17022/10), sa už stalo právoplatným.

Súd prvého stupňa tak predovšetkým správne posúdil otázku existencie (či presnejšie neexistencie) prvého z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorým je v tomto prípade postup súdu považovateľný za nesprávny úradný postup. Ak už tento atribút chýbal, bezpredmetné bolo zaobranie sa prípadnou existenciou tých ďalších, pretože by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z takéhoto dôvodu nemohlo nič zmeniť.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, odôvodneného síce stručnejšie, aj v tomto prípade však ako po vecnej, tak i po právnej stránke náležite (kde inak i pre prípad vzniku trov žalovanej platilo, že účastníčka sa procesného práva na náhradu vzdala najneskôr nepodaním odvolania proti rozsudku, ktorým jej požiadavka na náhradu trov konania akceptovaná nebola - čím v tu diskutovanej súvislosti treba samozrejme rozumieť nepodanie odvolania výlučne v časti trov konania).

V takto skončenom odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná (žalobkyňa s odvolaním neuspela vôbec) a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov ani v tomto prípade a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.